

HAKKIMIZDA | İLETİŞİM Ara

ARA HESAP AÇ

Giriş Yap

DOMATES BİBER PATLICANA'YA HAZIRLANIYOR.

EKTİK, BİÇİYORUZ GECE

29 Mart 2016 / Colonle / 20.00 - 00.00

WWW.SPOT-PROJECTS.COM

SANAT EDEBİYAT KÜLTÜR & YAŞAM MEKANLAR TAKVİM GÜNDEM NELER OLUYOR VİDEO

ÖNCEKİ

08 KASIM, PAZAR, 2015

SONRAKİ

Refik Akyüz
YAZAR

YAZAR HAKKINDA

DİĞER YAZILARI

TAKİP ET

YAZAR PAYLAŞ

TAKİPÇİLERİ	YAZILARI
14	28

LOVE IT

Tarihin İzini Arşivde Sürmek

Yeniden keşfedilen veya yeniden değerlendirilen arşivler son yıllarda sergi, internet sitesi, kitap gibi formlarla paylaşılıyor ve daha geniş kitlelerin bu arşivlerden haberdar olması ve yararlanması sağlanıyor. Bu süreçle paralel olarak, bugün, kısa bir süre sonra yitip gidebilecek bazı değerlerin farkında olma ve kendilerini koruyup geleceğe taşımaktan -ki öncelikli olarak bunun yapılmaya çalışılması da gerekli- bağımsız olarak gelecekte kullanılacak arşivleri oluşturma zamanı.

Suriye'deki savaşın en zalim aktörü sayılan İŞİD, savaşın ilk yarısından sonra ortaya çıktı. İnsanlara yaptıkları zulüm, infazlar ve göçe zorlamaların yanı sıra en korkunç özelliklerinden biri de dünya mirası olan ve medeniyetin ilk ortaya çıktığı Mezopotamya'nın kadim uygarlıklarından kalan eserleri vandalca yok etmeleri oldu. Suriye'nin tam ortasındaki her şeyden uzak Palmira'ya saldırmalarının başlıca nedeninin Roma döneminden kalan çok iyi korunmuş kalıntıları yok etmek olduğu düşünülebilir. Bütün bu kayıpları geri getirmek mümkün olmamasına rağmen en azından bir bölümünün arşivlenmek amacıyla 19. yüzyıl sonuyla 20. yüzyıl başı arasındaki dönemde yapılan araştırmalar sırasında fotoğraflanmış olması ve bu fotoğraflara erişilebilir olması önemli. Bu arşivler, kayıpları geri getirmeyi sağlamasa da, onların tamamen hafızalardan ve araştırmacıların ilgisinden silinmesini önüyor.

Fotoğrafın pek çok özelliği ve kullanıcıya göre birçok farklı kullanımı var. Aynı fotoğraflar bile farklı kişiler için birbiriyle yakın olmayan amaçlar için kullanılabilir, buna dair birbirinden ayrılan okumalar yapılabilir. Arşiv, genelde fotoğrafın belge olma özelliğini kullanır. Yazılı bir belge gibi fotoğraflar da görsel belgelerdir ve araştırmacılara orijinallerinin olmadığı ortamda ilgilendikleri konuda yol gösterir. Görsel kayıtların olmadığı durumda, insanların hafızasına ve en azından oluşturdukları sırada belli gerçeklere dayanan efsanelere, hikâyelere bel bağlamak gerekir.

Kayıt amacıyla yapılan görsel belgelemeler, geleceğin arşivini oluşturmayı ve fotoğraflanmış nesnelere bulunulan zaman dilimindeki hallerinin kayda geçirilmesini amaçlar. Son yazılarımda arşivi kullanan veya arşivden yola çıkan bazı sergiler üzerine yazdım. Arşivlerin giderek önem kazanmasının arkasında dijitalleşmeyle beraber daha kolay erişilebilir olmalarının veya dijitalleşme sürecinde bilinmeyen bazı arşivlerin ortaya çıkmasının etkisi var. Bu açıdan bakıldığında bitpazarına gerçekten nur yaşıyor, ne de olsa arşivsel malzemenin zenginliğine ve derinliğine ulaşmak bugün çok da kolay değil.

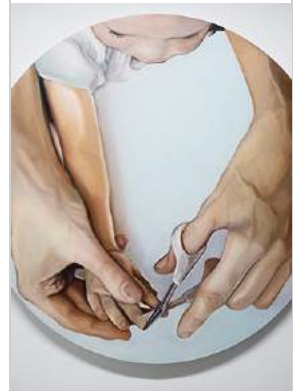
Arşive dayanan sergiler son zamanlarda gündeme çok fazla damgasını vurmaya başladı. Fotoğrafçılığın erken/orta dönemine ait arşivlerden yola çıkarak hazırlanan sergiler gibi geçen ay yazdığım Vahap Avşar'ın SALT Beyoğlu'ndaki "Kayıp Gölgeler" sergisi* gibi yakın döneme ait arşivlerin gün ışığına çıkarıldığı ve varolan görsel malzemenin yeniden yorumlanarak sunulduğu sergiler de gündeme oturdu. Arşiv sergilerinin en önemli iki özelliğinin, çoğunlukla az bilinen ve unutuldukları yerde yeniden keşfedilen fotoğrafları içermesi ve çoğunlukla da izleyicisinin gördüğü

Az Göstererek Çok Anlatmak

Refik Akyüz

Paspartu Tedirginliği

zaman farklı sebeplerle bağlar kurabildiği görüntülerden oluşması olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda yaklaşık eş zamanlı açık kalan iki sergiye değinerek bu bağlama nasıl oturdukları hakkında bir fikir cimmnastiği yapmak istiyorum. Birbirine yakın coğrafyalara ait ama birbirinden çok farklı zamanlarda geçen bu iki sergiden bahsetmeye başlayayım.

Garstang'ın çalışmaları yönettiği kazı açması, Sakcağozu (1908). Garstang Arkeoloji Müzesi, Liverpool Üniversitesi.SG-212

LOVE IT

PAYLAŞ

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Anadolu'da John Garstang'ın Ayak İzleri ve Yeniden Keşfedilen Arşiv

Bugünlerde Koç Üniversitesi'nin **Anadolu Araştırmaları Merkezi**'nde (ANAMED) açık olan ve 10 Aralık tarihine kadar gezilebilen "Anadolu'da John Garstang'ın Ayak İzleri" sergisi, ANAMED'de açılan arşiv sergilerinin sonuncusu. Sergi, arkeolog John Garstang'ın uzun bir dönemde gerçekleştirdiği kazıların ve araştırmaların arşiv fotoğraflarını ve belgelerini bir araya getiriyor. Sergi, şu anda Liverpool Üniversitesi'nde bulunan ve Garstang'ın adını taşıyan **müzenin** arşivini bu arşivin oluşturulduğu topraklara taşırken, bizim sahip olduğumuz arşivleri ne kadar saklayabildiğimizi veya ne kadar ortaya çıkarabildiğimizi de sorguluyor. Ankara'daki İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'nün de kurucusu olan John Garstang'ın arşivinden oluşturulan sergiyi gezerken özellikle Anadolu'da ve bugün savaşın hüküm sürdüğü Kuzey Suriye gibi Ortadoğu'nun çeşitli bölgelerinde Hitit Uygarlığı'ndan izlerin ortaya çıkarılışının belgelerine de tanıklık ediyoruz.

Çalışmaları, Hititler hakkındaki bilgileri derinleştiren ve bunlara yeni bir bakış getiren Garstang'ın önemli bir özelliği de fotoğrafçılığı arkeolojik araştırmaların belgelenmesi sürecinde bir standart haline getirmesi.* Sergide, kazılar sırasında çekilen fotoğrafların yanı sıra Alacahöyük'teki Sfenksli kapı gibi ortaya çıkarılan eserlerin görüntülerine ve John Garstang'ın kazılar sırasında çalışma arkadaşları ve yerel halkla ilişkisini gösteren fotoğraflara da yer verilmiş.

Cereyan ve Kutsal Topraklarda Bir Alan Araştırması

Fotoğraf işleriyle bildiğimiz Sinem Dişli'nin farklı medyumlardaki çalışmalarını da dahil ettiği ve kavramsal arkaplanıyla dikkat çeken sergisi "Cereyan", biraz tesadüfi bir şekilde de olsa Garstang'ın de geçtiği coğrafyaya yakın bir coğrafyadan bir hikâyeyi konu alıyor. **Empire Project**'te 15 Kasım'a kadar açık olan ve küratörlüğünü Wendy M. K. Shaw'un yaptığı sergi, Dişli'nin olduğu şehir olan Urfa yakınlarındaki antik Soğmatar şehrine odaklanırken hem sanatçının uzakta yaşasa da doğduğu coğrafyayla olan ilgisini gösteren kişisel bir boyuta sahip hem de neolitik dönemde tarım devriminin gerçekleştiği bu kadim coğrafyanın insanda hissettirdiklerini yansıtıyor. "Cereyan" adı, Urfa'daki baraj projelerini, insanın elektrik üretmek ve tarımsal sulamayı gerçekleştirmek için suyu dizginlemesini çağırıştırıyor. Bununla beraber elinizi nereye atsanız tarih fişkıran bu topraklarda baraj projelerinde yitip giden insanlığın ortak hafıza merkezleri olan höyükleri de. Bu açıdan bakıldığında, insanlığın önemli bir şekilde değişmesine yol açan tarım devriminin ardından, tarih boyunca bu topraklarda yaşamış medeniyetlere dair izlerin yine bir 'medeniyet projesi' olan barajlarla silinmesinin ironik olduğu kesin. Yakın zamandaki bu 'medeniyet projesi'nin izlerinin, tarihi mekânların ruhunu yansıtan izlerle birlikte sunulmasının baş başına katmanlı bir iş olduğunu düşünüyorum.

Kültigin Kağan Akbulut

28 Mart-3 Nisan
Haftasında Dikkat
Çeken 11 Sanat Etkinliği

Artful Living

Kütüphanenizde
Bulunması Gereken 10
Sanat Kitabı

Artful Living

Art Central Hong
Kong'da Yer Alan 10
Dikkat Çekici Çalışma

Artful Living

Kutsal TepeFotoğraf, Arşivsel Pigment Baskı, Urfa, 2015

LOVE IT

PAYLAŞ

1 2 3 4 5 6

Sinem Diğli, 10 yılı biraz geçkin bir zamandır tanıdığım bir sanatçı. Bu sürede ürettiği işlerde izleyicisinin bakış açısını zorlayan ve izleyenin kendi deneyimleriyle işlerini yorumlamasına izin veren bir tavrı vardı. “Cereyan”ı bugüne kadar yaptığı işlerden farklılaştırarak, çok uzun süredir çalıştığı bu projede konuyu farklı yönlerden katmanlandırarak, fotoğrafla sınırlı kalmayıp başka ifade araçlarını da dahil eden bir yaklaşım izlemesi. Kendisi Urfalı olsa da bugüne kadar kendi doğduğu coğrafyayı doğrudan işlerine dahil etmemiştir ve yıllardır Amerika’da da yaşamasının etkisiyle ürettiği işlerde evrensel bir boyut vardı. Tabii bu kadar derin bir tarihe sahip bir şehirde doğmasının etkisiyle son zamanlarda ilgisini bu kültürel derinliğe yöneltmesi sonucu “Cereyan” ortaya çıkmış diyebiliriz.

Sergideki -estetik olarak da çok çekici olan- fotoğraflarının arka planında başka boyutlar da bulunuyor. Soğmatar’daki kült merkezinin ay ışığında uzun pozlamayla elde edilen ve Ansel Adams’ın meşhur ‘Moonrise’ını çağrıştıran (Ay doğumu) fotoğrafları, adeta bundan 1800 yıl öncesinde oraya kutsal olanla buluşmaya giden insanların duygularını yansıtıyor. Serginin giriş fotoğrafı sayabileceğimiz -toz fırtınası sonucu oluşan- hortumun fotoğrafı, insanlığın elinin değmesi sonucu dengezsizleşen doğanın insanların hayatını zora sokmasını ve Suriye topraklarından sınır tanımadan gelen bu doğa olayının, sınırın farklı şekillerdeki geçişkenliğini de yansıttığını söyleyebiliriz. Kızlar Höyüğü’nün dört mevsimdeki halini gösteren ve izleyicisini sarmalayan dört kanallı video işi, zamana ve belki de zamanın sınırsızlığına gönderme yapıyor. Bunların dışında sergide, Fırat’ın mikroskopik etkilerini gösteren örneklemelerden Soğmatar’daki 7 kutsal tepeli simgeleyen gök cisimlerinin ay ışığında pozlanarak elde edilmiş baskılarına, Urfa’nın içindeki boşaltılan mağaraların eski sahiplerinin mağaralarda -Sinem’in çocukken oyun oynarken yaptığı gibi- döndükleri *Yeniden Ziyaret* başlıklı video enstalasyondan antik şehirden kaçırılmış tarihi eserlerin cep telefonu ile çekilmiş fotoğraflarını gösteren fotoğraflara ve Fırat’ın insanlar üzerine olan etkisine gönderme yapan, su altında kalan köyleri, höyükleri, göç etmek zorunda kalan insanları temsil eden ve boğulmanın eşiğindeki genç bir kadını gösteren *Sınırın Eşiğinde* başlıklı heykeli de yer alıyor. İşlerin kendilerinin yanı sıra mekâna özgü yerleştirilmesinin de önemli olduğu bu serginin, bu haliyle kendi başına bir iş haline geldiğini de söyleyebiliriz.

Mercek ve Yörüngesi

 Seda Yörüker

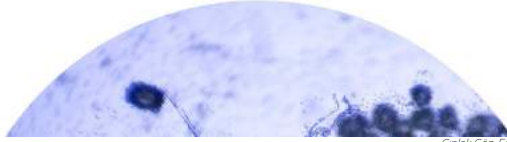
Şehrin Bilindik Öğelerine Farklı Bir Bakış

 Burcu Ezer

Art Dubai’de Neler Oldu?

 Aylin Seçkin

Ciplak Göz, Fotoğraf, Arşivsel Pigment Baskı, Urfa, 2015

LOVE IT

PAYLAŞ

1 2 3 4 5 6 7 8

Arşiv ve Geleceğin Arşivini Bugünden Oluşturmak

Özellikle Garstang'ın sergisini gezenler arşivin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha keşfetmişlerdir. Bununla birlikte "Cereyan"ın kendi içinde tutarlı bir iş oluşunun dışında, farklı bir şekilde de olsa arşivle ilgili olduğunu söylemek mümkün. Urfa'nın tarih boyunca topraklarında biriktirdiği hikâyelerin, kökü o topraklara dayanan genç bir sanatçı tarafından yeniden keşfedilmesi ve belki de bugüne kadar olmadığı kadar geniş bir şekilde belgelenmesinin de geleceğin arşivini oluşturmanın bir biçimi olduğunu düşünüyorum. Hâlâ yitip gitmekte olan, üzerinde yeterince çalışılmamış, yakınındaki köyden başka çok az kişinin bildiği tarihi yerler var olsa gerek Türkiye'de. Belki kıymetli eserleri define kazıcıları tarafından kaçırılıp bir taş öbeği olarak bırakılmış ve bu bağlamda hafızası çalınmış yerler de vardır. Bu kadar zenginliğin içinde o kadar da önemli olmadığı düşünülerek kazı yapılmamış alanlarda nasıl bilgiler saklı olduğunu bilmiyoruz ancak meraklı ve takıntılı arkeologlarını bekleyen bu tepciklerde yapılmayan araştırmaların, Göbeklitepe kadar sansasyonel olmasa da başka hafızaları barındırdığını umabiliriz. Yanbaşımızdaki görkemli Palmira gibi yok edileceklerine toprağın altında kalmaları daha hayırlıdır mutlaka, ama ortaya çıkarılmış ve belgelenmişlerse düzgün tutulmuş bir arşivle en azından fotoğraflarına erişmek mümkün olabilir. Tabii fotoğraflarına bakıp hayıflanmanın ruhumuzda meydana getirebileceği kırıklıklara katlanabilirsek...

* Serginin küratörü de olan Alan M. Greaves'in konu hakkındaki makalesinden https://www.academia.edu/741327/John_Garstangs_photographs_of_Turkey

* 'Kayıp Gölgeler' hakkındaki yazıma <http://www.artfulliving.com.tr/sanat/turkiyenin-uzerine-dusen-golge-i-3874> adresinden ulaşabilirsiniz.

LOVE IT

0 1154 0

Yazar: Refik Akyüz

Tag: Kızlar Höyüğü, Wendy M. K. Shaw, Empire Project, Sinem Dişli, Hititler, Alacahöyük, Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü, Liverpool Üniversitesi, ANAMED, Anadolu Araştırmaları Merkezi, Koç Üniversitesi, John Garstang, Kayıp Gölgeler, SALT Beyoğlu, Vahap Avşar, kitap, internet, sergi, arşiv, fotoğraf, Refik Akyüz

Proje Telif Hakkı Bilgisi

Rapor

*Uzak Doğu'dan
Avustralya'ya;
Oradan da
İstanbul'a*

Elvin Vural

*'Başka
Hayatlar'ın
Peşine Düşen
Bir Fotoğraf
Festivali*

Serdar Darendeliler

*Bir Yazar, Niçin
Başka Bir Yazar
Hakkında
Yazar?*

Emre Zeytinoğlu

Like Share 40 Tweet

800 Karakter ile sınırlıdır.

Yorum Ekle

Yorum Ekle

*Prömiyerini "Fotoğraf
Kitabı"yla Yapan Bir
Merkez: FUAM*

[WEB SİTESİ KULLANIM ŞARTLARI SÖZLEŞMESİ](#) · [ÜYELİK SÖZLEŞMESİ](#)

[SANAT](#) [EDEBİYAT](#) [KÜLTÜR & YAŞAM](#) [MEKANLAR](#) [TAKVİM](#) [GÜNDEM](#) [NELER OLUYOR](#) [VIDEO](#)

Artful Living © 2013-2015